

ПРОДОВОЛЬЧА БЕЗПЕКА ТА СТІЙКІСТЬ ГРОМАД: ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК І ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ

Григоренко А.С., здобувач вищої освіти

Миколаївський національний аграрний університет

<https://orcid.org/0009-0008-1703-3665>

Науковий керівник – д-р екон. наук, професорка **Ключник А.В.**,

Миколаївський національний аграрний університет

<https://orcid.org/0000-0001-6012-6666>

Анотація: У тезах досліджено взаємозв'язок продовольчої безпеки та стійкості територіальних громад у системі національної безпеки. Розкрито сутність цих понять та їх роль у забезпеченні стабільного функціонування суспільства в умовах сучасних викликів. Проаналізовано ключові загрози продовольчій безпеці на локальному рівні, зокрема в умовах воєнних дій, економічної нестабільності та кліматичних змін. Обґрунтовано необхідність розвитку локальних продовольчих систем, підвищення ефективності управління ресурсами та посилення інституційної спроможності громад.

Ключові слова: продовольча безпека, стійкість громад, територіальні громади, національна безпека, локальні продовольчі системи, сталий розвиток, кризи.

У сучасних умовах трансформацій глобальної економіки, посилення геополітичної напруженості та загострення екологічних проблем продовольча безпека стає однією з ключових складових національної безпеки держави. Особливої актуальності це питання набуває для України в умовах воєнних дій, що супроводжуються руйнуванням інфраструктури, порушенням логістичних ланцюгів і зниженням виробничого потенціалу аграрного сектору.

Територіальні громади виступають базовим рівнем забезпечення населення продовольством, тому їхня спроможність ефективно функціонувати в кризових умовах визначає загальний рівень продовольчої безпеки держави. У цьому контексті актуальним є дослідження взаємозв'язку між продовольчою безпекою та стійкістю громад.

Продовольча безпека визначається як стан, за якого всі люди мають постійний фізичний, соціальний та економічний доступ до безпечної й поживної їжі, необхідної для активного та здорового життя. Стійкість територіальних громад, у свою чергу, полягає у здатності протистояти кризам, адаптуватися до змін і швидко відновлюватися після впливу негативних факторів.

Взаємозв'язок цих категорій проявляється у тому, що високий рівень стійкості громад сприяє безперебійному забезпеченню населення продовольством навіть в умовах надзвичайних ситуацій. Зокрема, розвиток локального агровиробництва зменшує залежність від імпорту та зовнішніх

постачальників. Диверсифікація джерел продовольства та підтримка малого і середнього агробізнесу підвищують адаптивність громад до кризових явищ.

Важливу роль відіграє також ефективна організація логістичних процесів, включаючи зберігання, транспортування та розподіл продовольства. Порушення логістичних ланцюгів, що часто виникає в умовах воєнних конфліктів, може призводити до дефіциту продуктів навіть за наявності достатніх ресурсів.

Окрему увагу слід приділити соціальному аспекту стійкості громад. Високий рівень довіри, кооперації та взаємодопомоги серед населення сприяє більш ефективному реагуванню на кризові ситуації. Водночас цифровізація аграрного сектору та впровадження інноваційних технологій (точне землеробство, системи моніторингу ресурсів) відкривають нові можливості для підвищення ефективності управління продовольчими ресурсами.

Серед основних викликів сучасності варто виділити зміну клімату, деградацію земельних ресурсів, економічну нестабільність, міграційні процеси та воєнні загрози. Усі ці фактори вимагають формування комплексної політики, спрямованої на зміцнення продовольчої стійкості на рівні громад.

Таким чином, продовольча безпека та стійкість територіальних громад є взаємопов'язаними елементами системи національної безпеки. Зміцнення стійкості громад сприяє підвищенню їх здатності забезпечувати населення продовольством у складних умовах. Ефективна державна політика має бути спрямована на розвиток локальних продовольчих систем, підтримку аграрного сектору, вдосконалення логістичної інфраструктури та впровадження інноваційних рішень. Комплексний підхід до вирішення зазначених проблем дозволить підвищити рівень продовольчої безпеки та забезпечити сталий розвиток держави.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про основи національної безпеки України».
2. Стратегія продовольчої безпеки України на період до 2030 року.
3. FAO. The State of Food Security and Nutrition in the World.
4. World Bank. Food Security and Resilience Report.
5. OECD. Global Food Security Challenges and Policy Responses.
6. United Nations. Sustainable Development Goals Report.

Abstract: The theses explore the relationship between food security and the resilience of territorial communities within the system of national security. The essence of these concepts and their role in ensuring the stable functioning of society under modern challenges are revealed. Key threats to food security at the local level, particularly in the context of military conflict, economic instability, and climate change, are analyzed. The importance of developing local food systems, improving resource management, and strengthening the institutional capacity of communities is substantiated.

Keywords: food security, community resilience, territorial communities, national security, local food systems, sustainable development, crises.